



Klima og Miljødepartementet  
v/Gudrun Schneider

Deres ref.:

Vår ref.:  
(bes oppgitt ved svar)

Vår dato:

### **Innspill til utredning om helhetlige forvaltningsplaner for natur.**

Glommen Skog SA stilte på innspillsmøte om helhetlige forvaltningsplaner for natur den 20.5. og følger med dette brevet opp ønsket om at de muntlige innspillene også skulle sendes inn skriftlig. Det gir oss også en mulighet til å utdype resonnementene.

Glommen Skog SA er et andelslag eid av 3.600 skogeiere fra Røros til Kornsjø med hovedkontor i Elverum. Glommen Skog er totalleverandør av tjenester til skogbruket og kan bistå skogeier med alt fra tømmer salg til avvirkning og kulturarbeider, herunder rådgivning og næringspolitikk. Glommen Skog har omlag 70 ansatte, omsatte ca 2,1 mill m3 tømmer og for 1,3 milliard kroner i 2018. Vi er i fusjonsforhandlinger med Mjøsen Skog, noe som vil øke volumet til drøye 3 mill m3. Ett av Glommen Skogs formål er å bidra til best mulig avkastning på andelseiernes eiendommer ved blant annet å fremme vilkår som ivaretar og utvikler andelseiernes eiendoms- og forvaltningsrett.

Glommen Skog vil nedenfor gjenta hovedbudskapet vi formidlet i innspillsmøtet den 20.5.. Glommens andelseiere forvalter store arealer og det å forvalte disse bærekraftig og i tråd med lover, forskrifter, sedvane og sertifiseringsordninger ligger i våre andelseieres ryggmarg. Ethvert avvik ettergås med sertifiseringsrevisor for å unngå gjentakelser og rutiner oppdateres løpende.

#### **Eiendomsrett.**

I invitasjonen til innspillsmøte trekkes det opp sammenligning mot hav og vannforvaltning og det skrives at «for naturen på land, har vi i dag ikke slike (helhetlige forvaltnings)planer». Glommen Skog vil påpeke at eiendomsrett er en helt grunnleggende forskjell mellom hav og land mht slike planer. På land har man **eiendomsrett**, det har man ikke på havet. Dette gjør at en sammenligning mellom hav der ressursene i utgangspunktet er «fritt» tilgjengelig og land der ressursene er underlagt et eierskap, ikke er relevant eller riktig. Ressursene i havet har et helt annet behov for en overordnet plan og styring om de skal forvaltes forsvarlig og bærekraftig.

I Granavolden-erklæringen er det under pkt 12 «Klima» og underpunkt «Miljø» skrevet følgende; «Eiendomsretten er grunnleggende og grunneiere bidrar i betydelig grad til å ta vare på og forvalte kulturlandskapet, skog og vernet natur».

I Norge er skog preget at et spredt, lokalt, privat eierskap. Det er sterke familietradisjoner innen eierskapet og ett av eierskapets viktigste mål er å overlate eiendommen i bedre stand enn den var da man overtok. Eierskapet er i tillegg «rammet inn» og styres av en rekke lover – Naturmangfoldloven, Plan og Bygningsloven, Skogloven og Markaloven med tilhørende forskrifter for å nevne de viktigste. **Sedvanerett** er også en viktig del av rammen rundt forvaltningen av f.eks almenningene i Norge. Skognæringen og miljøsidene diskuterer i tillegg

jevnlig sertifiseringsstandarder der bl.a spesielle biotoper og behandling av kantsoner etc beskrives.

Dette er et **meget velfungerende system** for forvaltning av natur. Det tar hele tiden inn over seg utviklingen i samfunnet og sørger for en forvaltning som er i tråd med samfunnets krav og aksept, men beholder den enkelte eiers rett til å forvalte sin eiendom innenfor disse rammene. Det er i tillegg et løpende fokus rettet mot å identifisere og finne de viktigste arealene som er aktuelle for vern gjennom «frivillig vern-ordningen».

**Eiendomsretten** ligger som en grunnstein i dette systemet. Glommen Skog kan ikke se at det er mulig å etablere helhetlige forvaltningsplaner for natur uten ytterligere sterke inngrep overfor den enkelte eiers rett til å forvalte eiendommen. I lys av Granavolden-erklæringens sterke betoning av det private eierskap, en prinsipperklæring som vi både mener er god og riktig, mener Glommen Skog at det er helt avgjørende at man utreder hvordan helhetlige forvaltningsplaner for natur vil påvirke og gripe inn i den enkelte eiers **eiendomsrett**. Vi mener at det allerede er nok lovverk og reguleringer der samfunnet har «rammet inn» forvaltningen av arealene og at dette gir nok muligheter for styring.

### Hva er alternativet?

Glommen Skog mener helt grunnleggende at det norske systemet med et svært mangfoldig, spredt og i utpreget grad lokalt eierskap innrammet av et lovverk, har vist seg svært vellykket. Nær sagt alle miljøindikatorer for norske skogarealer peker i riktig retning. Vi har mer stående kubikkmasse, større tilvekst, mer løvtrær og dødt virke enn noen gang i nyere tid. Ikke minst sikrer åpenheten som preger det norske samfunn at alle interessegrupper har betydelig mulighet til å påvirke forvaltningen både gjennom media og gjennom direkte kontakt med oss, myndigheter og andre relevante aktører.

Helhetlige forvaltningsplaner for natur vil måtte innebære en sentralisering av beslutningsmakt og styring av ressursen bort fra det nære og lokale eierskap man har i dag. Det er vanskelig å se for seg at dette vil innebære en forbedring av forvaltningen. Tvert i mot er det svært mange eksempler på at jo mer man sentraliserer eierskap/beslutningsmakt over ressursene, jo større er faren for at man gjør de helt store feilgrep.

En utredning må adressere disse utfordringene. På innspillmøtet den 20.5 trakk statssekretær Rotevatn opp tre hovedelementer i arbeidet som nå skulle starte opp;

- 1) Tilstandsbeskrivelse av norsk natur
- 2) Mål for norsk natur
- 3) Hvilke virkemidler trengs for å nå målene

Glommen Skog vil påpeke at både en tilstandsbeskrivelse og mål for norsk natur er svært subjektive begrep. Det norske storting har vedtatt et 10% vern som mål for skogarealene. Skogbrukets egne nøkkelbiotoper, kantsoner og andre hensyn gjør at vi reelt sett er over dette målet allerede. Selv for landets skogfylke nr 1 – Hedmark – anslår Fylkesmannen i sin årsrapport for 2018 at «12% av den produktive skogen i Hedmark er underlagt strenge miljørestriksjoner». Glommen Skog mener at bærekraftig forvaltning innebærer å ta de hensyn som skal tas og at lover, forskrifter og sertifiseringskrav etterleveres. Men, vi forutsetter også at samfunnet legger til grunn at vi forvalter en ressurs som er av avgjørende betydning for å redusere klimautfordringene og for at det grønne skifte skal kunne realiseres. Tilstandsbeskrivelse og mål vil være avhengig av

svært subjektive avveininger mellom forskjellige hensyn. Det fjerner man seg ikke fra ved å lage nasjonale planer. Snarere tvert i mot. Man risikerer ensretting.

Det er mange spørsmål som må besvares når det nå skal utredes behovet for helhetlige forvaltningsplaner. Er det noen fordeler i å ensrette fokus framfor å styrke det eierskapet man har i dag og fortsette å styre det gjennom de lover, forskrifter og frivillige sertifiseringsordninger man har i dag? Vil helhetlige forvaltningsplaner gi en gevinst som står i samsvar med de kostnader det vil innebære å utvikle og forvalte slike planer?

I Glommen Skog er vi overbevist om at svarene både mht å unngå svekking av eiendomsretten og om gevinstene vil svare til kostnadene ved dette, er nei og vi ber om å bli informert og involvert i den videre prosess.

Mvh



Gunnar A Gundersen  
Glommen Skog SA